

В. В. Гуменюк,
кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри
менеджменту та освітніх технологій ХОШПО

Професійна культура керівника як фактор формування іміджу навчального закладу

Тези

Розглянуто поняття і структуру професійної культури керівника навчального закладу, висвітлено її взаємозв'язок із формуванням іміджу освітньої установи.

Ключові слова: особистісна культура, професійна культура керівника навчального закладу, структура професійної культури, професійна компетентність, імідж навчальної установи, критерії іміджу.

Humeniuk V. V. Head Professional Culture as a Factor of Forming Image of the Educational Institution.

The theses deal with the concept and structure of the professional culture of the head of the institution, its relationship with the formation of the image of the educational institution is covered.

Key words: personal culture, professional culture of the head of the institution, the structure of professional culture, professional competence, academic institutions image, image criteria.

Суспільні виклики щодо розвитку національної освіти і ролі керівних кадрів висувають нові вимоги до рівня професійної культури керівника навчального закладу.

Професійна культура розуміється як соціально-професійна якість суб'єкта праці. Це поняття включає сукупність принципів, норм, правил, методів, які сформувалися історично, регулюють фахову діяльність людини. Основу цієї культури складають знання та цінності, вироблені конкретною соціально-професійною групою та закріплені у традиціях її життєдіяльності.

У структурі професійної культури фахівця розрізняють два блоки: професійно-організаційний (знання, вміння, досвід, майстерність) та соціально-моральний (ціннісні орієнтації, морально-вольові якості, які визначають ставлення до предмета, процесу, суб'єктів діяльності, засобів і результатів праці).

Невід'ємною складовою професійної культури керівника навчального закладу є його професійна компетентність, яка передбачає володіння системою знань, умінь, навичок, достатньою для успішного розв'язання управлінських завдань. За межі професійної компетентності науковці виносять такі складники професійної культури керівника як володіння стратегіями творчої діяльності, загальновідомими, а також неформалізованими особистісними знаннями, розвиненість професійної інтуїції, професійно важливих компонентів мотивації та самосвідомості, відкритість до наукових досягнень.

Фахова культура керівника навчального закладу взаємопов'язана з усіма компонентами його

особистісної культури, в першу чергу з моральною, правовою, інформаційною, тендерною, розумовою, естетичною, екологічною, загальним рівнем культури особистості.

Феномен професійної культури керівника як цілісної властивості особистості проявляється у процесі управлінської діяльності; стимулює творчий розвиток, особистісне зростання, самоактуалізацію, самовдосконалення управлінця; характеризує особливості свідомості, поведінки, спілкування та управлінської діяльності керівника; забезпечує усвідомлення та культуродоцільність професійної діяльності.

Тож професійна культура керівника не лише суттєво впливає на результати життєдіяльності навчального закладу, а й виступає беззаперечним фактором формування його іміджу. Як відомо, в основі поняття «імідж» лежить явище стереотипізації. Під іміджем навчального закладу розуміється емоційно забарвлений образ, утворений у масовій свідомості, який визначають співвідношенням між різними аспектами його діяльності та транслюють у зовнішнє середовище. Формування іміджу навчальної установи – це процес, під час якого створюється певний запланований образ на підставі наявності різних ресурсів: матеріальних (технічних і фінансових), нематеріальних (соціальних, особистісних, інтелектуальних, творчих, інформаційних тощо). Створення іміджу не можливе без бачення особистісної перспективи кожного члена персоналу та перспективи закладу як готовності до формування іміджу, до невизначеності та труднощів на цьому шляху, здатності до самоуправління, управління соціальними ситуаціями та часом.

Імідж будується на емоційному сприйнятті. Якщо за основу класифікації взяти емоційну сферу, то можна виділити позитивний та негативний імідж. Позитивний імідж закладу викликає у його реципієнтів такі позитивні емоції як повагу, доброзичливість, прихильність, бажання в ньому навчатися, перебувати. Негативний імідж провокує негативні емоції: небажання мати справу з цим закладом, його керівником, несприйняття ідей, позицій тощо.

Критеріями іміджу виступають комплексність як інтеграція в ньому різних властивостей, якостей, станів; цілісність; обумовленість реальними соціокультурними, політико-економічними, історичними та галузевими детермінантами; орієнтованість на вирішення протиріччя між іміджем та прообразом; конструктивність як направленість

на пріоритет цінностей особистості; цілеспрямованість; оптимальність як досягнення високого рівня результативності в конкретних умовах.

У цілому, іміджева перспектива закладу – це траєкторія досягнення цілей. Стратегічні й тактичні цілі закладу формує керівник спільно зі своєю командою. Метою ж іміджу є підвищення конкурентоспроможності навчального закладу, полегшення доступу закладу до кращих фінансових, інформаційних, людських ресурсів, залучення інвестицій, устанавлення та розширення партнерських зв'язків. Головна функція іміджу полягає у формуванні позитивного ставлення до навчального закладу, а, як засвідчує популярний сьогодні афоризм, фірма не буває кращою, ніж її керівник.